

УДК 351.74

Юрій Владиславович ТКАЧЕНКО,

курсант 3 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Іван Васильович БРИГАДИР,

доцент кафедри трудового та господарського права

факультету № 2 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО ОКРЕМИХ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Після подій «революції гідності» в лавах силових відомств створилася обстановка певної деморалізації, а в суспільстві натомість впала як довіра до правоохоронних органів, так і їх авторитетність в очах громадян. Це потребувало докорінного реформування силових органів. І якщо в умовах збройної агресії проти України, система Служби безпеки України та Міністерства оборони України зазнала обережних і не значних змін, то позиції щодо МВС України стали полігоном для випробовування різних концепцій реформування, особливо тодішньої міліції.

В процесі обговорення підходів до реформування та розробки нормативної бази, пропонувалися різні бачення як процесу реформування міліції в поліцію, так і кінцевої мети. Реформування по суті розпочалося із створення патрульної поліції. Враховуючи високу пріоритетність та терміновість створення цього органу, на підготовку патрульних поліцейських на початковому етапі виділялося 2,5 місяці. З'явилася взагалі полеміка стосовно необхідності отримання всіма, а не тільки патрульними поліцейськими ґрунтовних юридичних знань.

Практика показала, що виділених 2–3 місяці для підготовки патрульного – досить незначний термін. Як зауважив ректор ХНУВС В. В. Сокурєнко у своєму виступі 21.11.2018 р. на круглому столі, присвяченому взаємодії громадянського суспільства та правоохоронних органів, для підготовки патрульного поліцейського має виділятися не менше одного

року, як і для підготовки робітника будь-якої робітничої (кваліфікованої) професії.

Водночас необхідно зауважити, що органи поліції складаються не тільки з посад патрульних, більшість посад в територіальних підрозділах поліції є офіцерськими і передбачають наявність вищої освіти, а робота яку вони виконують пов'язана з застосуванням норм права та притягнення до юридичної відповідальності. Тому основним профілем підготовки відповідних фахівців є «право».

В умовах реформування системи відомчої освіти МВС України, все більше уваги приділяється напрямку, змісту та обсягу навчальних дисциплін, які вивчаються здобувачами вищої освіти у ВНЗ які готують поліцейських. Погляди на це питання можна умовно поділити на дві групи: прихильників відомчої юридичної освіти МВС та її противників. Останні обґрунтовують необхідність і виключну можливість підготовки юристів тільки в ВНЗ, які підпорядковані МОН України. На їх думку, курсанти які навчаються у ВНЗ не можуть мати фах юриста. Нещодавно був представлений проект закону «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії», яким пропонується надавати юридичну освіту тільки приватними або державними підпорядкованими МОН України правничими школами. Підставою для такого положення є необхідність формування вільного та неупередженого правника, а на думку авторів, у відомчих ВНЗ із специфічними умовами відсутня атмосфера розвитку волі та самостійності. Тому, на їх думку, доречним готувати юристів в системі МОН, а потім готові фахівці мають поступати на службу.

На нашу думку такі аргументи є абсурдними і такими, які ніяк не впливають на рівень підготовки майбутніх правознавців в системі освіти МВС. Служба в поліції є не тільки роботою за фахом, але й передбачає виконання специфічних вимог: постійний високий рівень фізичної підготовки, стресостійкість, готовність до роботи в екстремальних умовах як погодно-кліматичних так і морально-психологічних, ненормованість робочого часу тощо. Крім того, служба в поліції є видом воєнізованої служби з усіма наслідками які з цього виходять. Все це породжує необхідність формування в майбутньому офіцерів поліції рис та характеристик

особистості, які не притаманні людині з народження і не формуються в один день – день зарахування на службу. В період навчання у курсанта формуються всі названі необхідні характеристики, а якщо особа з певних причин не готова до служби в поліції, то саме в цей період і «відсіваються» такі особи. Перенести період такого «виховання» на етап безпосередньої роботи в практичних підрозділах неминуче призведе до витрат або втрат поліції, і не тільки репутаційних. Крім того, не спостерігається черг в кадрових підрозділах поліції із бажаючих вступити на службу із числа випускників «цивільних» ВНЗ. За даними Державної служби зайнятості в Україні є велика кількість непрацюючих юристів, водночас є вакантні посади в поліції на місцях.

Підсумовуючи, слід наголосити на наступному. По-перше, для системи відомчої освіти МВС України є надзвичайно важливим і збереження напрямку підготовки – право. Адже ні для кого не секрет, що одним з найважливіших факторів, які впливають на рішення абітурієнта про вступ до ВНЗ МВС є отримання вищої юридичної освіти. Адже вразі неможливості проходження служби в поліції з об'єктивних або суб'єктивних причин, у випускника є і «цивільна» професія – юриста.

По-друге, для курсанта є важливим обсяг та якість отриманих знань для забезпечення необхідної атестації і конкурентоздатності серед випускників інших ВНЗ. Так, запровадження ЗНО для вступу до магістратури за спеціальністю «правознавство» уже показало, що значна кількість випускників не долають прохідного бар'єру. Не виключена і така ситуація, коли в боротьбі за абітурієнтів будуть складені тестові завдання з юридичних дисциплін, які не вивчаються курсантами, або вивчаються в ознайомчому курсі.

Одержано 24.11.2018

